

Fiskimálaráðið
P.O. Box 347
110 Tórshavn

Att.: Jákup Vestergaard, landsstýrismaður í fiskivinnumálum

Tórshavn 6. januar 2011

Journal nr.: 10/00044-16
Viðgjørt: Súsanna Leo

Svar til Fiskimálaráðið til skriv frá 8. november 2010 um Lógargrundarlag og heimildir

Kappingarráðið hefur tann 8. november 2010 móttikið skriv frá Fiskimálaráðnum í samband við málið um prisásetingina hjá Trygdarmiðstöðini.

Skrivið er í trimum pørtum; 1. Prísurin á trygdarskeiðum, 2. Lógargrundarlag og heimildir og 3. Framtíðarætlanir.

Viðvíkjandi prísinum á trygdarskeiðum.

Trygdarmiðstöðin hefur við virknaði frá 4. januar 2010 ásett prísinn á trygdarskeiðum til 4.500 kr. Eftir at Kappingareftirlitið ferð aftaná ferð hefur rykt eftir skjalprógvi fyri at verandi prísurin á trygdarskeiðum dekkar allan beinleiðis og óbeinleiðis kostnað, sendir Fiskimálaráðið talvu, ið vísir at trygdarskeiðini árin 1999 til 2010 í miðal hava kostað 4.160 kr.

Kappingarráðið vil vísa á, at Kappingareftirlitið avgjørt ikki metir at talvan við miðalkostnaði er næktandi skjalprógv. Kappingareftirlitið hefur gjøgnumgingið og samanborið tøluni í talvuni við virkisroknskapin frá Gjaldstovuni og hefur staðfest, at verandi prísur á 4.500 ikki dekkar allan beinleiðis og óbeinleiðis kostnað. Kappingareftirlitið kann eisini staðfesta at allar avskrivningar eru ikki íroknaðar.

Talva: Veruligur kostnaður av trygdarskeiðum

Rakstur	2008	2009	2010 met
Rakstrarútreiðslur	3.996.784	4.252.815	3.387.000
Rakstrarútreiðslur trygdarskeið	3.738.000	4.252.815	3.302.000
Avskrivningar			233.796*
Tal av næmingum	887	737	600
Útreiðslur pr. næm. per skeið	4.214	5.770	5.503
Útreiðslur per næm. per skeið + avskrivningar	4.214	5.770	5.893
Søluprísur per skeið	1.585	1.585	4.500
Munur millum útreiðslur og søluprís	2.629	4.185	1.393

Kelda: Virkisokisroknskapur og tøl veitt frá Fiskimálaráðnum.

Í síni útrokning hefur Fiskimálaráðið m.a. ikki tikið avskrivningar við av bygningi sum Trygdarmiðstöðin keypti í desember 2009 fyri góðar 12 mió. kr. Kappingareftirlitið hefur valt at avskriva bygningin yvir 50 ár, sbt. vegleiðing frá Føroya Gjaldstovu eftir linjuháttinum. Síðan var lutfallið millum tær samlaðu mettu útreiðslurnar fyri 2010 og útreiðslurnar til trygdarskeið falda við árligu avskrivningum. Á henda hátt “ber” virksema viðvíkjandi trygdarskeiðum bara sín part av samlaðu avskrivningunum.

Talvan vísir, at prísurin fyri trygdarskeið í 2010 væntandi fer at liggja 1.393 kr. undir veruliga kostnaðin, í 2009 er munurin 4.185 kr og 2.629 kr. í 2008.

Sum tað framgongur av talvuni hefur prísurin á trygdarskeiðum í 2008, 2009 og 2010 liggið væl niðanfyrir veruliga prísinn á trygdarskeiðnum. Meðan Kappingarráðið metir, at Fiskimálaráðið í tíðarskeiðinum 1. august 2009 fram til 1. januar 2010 beinleiðis tilvitað ikki hefur fylgt bindandi tilsøgnini, so hefur Fiskimálaráðið í eftir 1. januar 2010 handla í grovum ósketni við at seta ein nýggjan prís sum framvegis ikki dekkar allan beinleiðis og óbeinleiðis kostnað.

Í øllum figgjarlógum fram til 2009 hevur verið sama greiða lýsing av, hvussu prísásetingin av inntøku figgjaða virkseminum skal fara fram.

Sambært fyrrv. játtanarskipanini kundu landsstovnar fáa játtan til at hava inntøkufiggjað virksemin undir ávísimum treytum. Kostnaðurin skuldi ásetast soleiðis, at hann ikki er kappingaravlagandi móttvegis privatum og øðrum almennum kappingarneytum og langtíðar miðal kostnaðurin skuldi verða figgjaður.

Í játtanarskipanini var langtíðar miðal kostnaðurin lýstur sum miðalkostnaðurin at framleiða eina ávísa vøru ella tænastu ella veita ávísa vøru ella tænastu yvir eitt longri tíðarskeið. Sum partur av útreiðslunum er at rokna:

- Beinleiðis útreiðslur, t.v.s. útreiðslur, sum beinleiðis eru knýttir at tí einstøku vøruni ella tænastuni, t.d. lønir, tilfar, uttanhýsis tænastur,
- Óbeinleiðis útreiðslur, t.v.s. útreiðslur, sum ikki beinleiðis kunnu knýttast til ta einstøku vøruna ella tænastuna, men sum kunnu roknast út frá útreiðslunum fyri viðkomandi ár, t.d. høli, innbúgv, KT, skrivstovulutir og leiðsla,
- Aðrar óbeinleiðis útreiðslur, sum kunnu vera rakstrarútreiðslur frá farnum árum, ella útreiðslur, ið stava aðra staðni frá á landsins rakstrarætlan, t.d. mettar **avskrivningar og roknað renta**.

Í Figgjarlógini fyri 2010 var parturin um játtanarskipan tikin burtur. Orsøkin til hetta er, at lögtingslóg nr. 42 frá 4. mai 2009 um landsins játtanarskipan er sett í gildið istaðin. Sambært almennum viðmerkingunum til lógina er ætlan at seta kunngerðir í verk sum m.a. regulera inntøkufiggjað virksemin. Talan er ikki um at slaka krøvini í mun til gomlu játtanarskipanina, heldur tvørturímóti. Sambært nýggju lógini hevur landsstýrismaðurin í figgjarmálum heimild til at gera reglur á økinum og farast kann ikki undir inntøkufiggjað virksemin uttan við loyvi frá landsstýrismanninum í figgjarmálum.

Um Fiskimálaráðið hevði fylgt tí leisti, sum játtanarskipanin leggur upp til, vildi mettar avskrivningar og roknað renta verið tikið við sum útreiðsla. Tá Fiskimálaráðið sær burtur frá avskrivningum og rentu, dekkar prísurin ikki allan kostnað og prísurin er tí avlagandi yvirfyri privatum, sum noyðast at figgja sín rakstur við láni ella egnari figging.

Viðvíkjandi Lógargrundarlag og heimildir

Fiskimálaráðið vísir til kappingarlógina § 2, stk. 5 og metir ikki, at Kappingarráðið hevur málsræði at áleggja Trygdarmiðstöðini at taka prísir, ið eru ásettir eftir marknaðinum ella eftir kostnaði. Kappingarráðið hevur bara heimild at koma við eini frágreiðing og ikki at geva boð sambært § 2, stk. 5.

Fiskimálaráðið vísir somuleiðis til § 2, stk. 2, 1. pkt. í kappingarlógini; at heimildirnar í kap. 2 og 3 ikki eru galdandi fyri virksemin, sum eru beinleiðis ella neyðug fylgja av almennari regulering.

Fiskimálaráðið vísir á, at Trygdarmiðstöðin ikki er skipað við sjálvstøðugari lóg, men at Trygdarmiðstöðin hevur havt játtan á figgjarlógini gjøgnum árin. Víst verður á, at *“Tað er lóggáva um, hvat trygdarskeið skal innihalda, eins og nógvir aðrir stovnar, so hevur sjálv Trygdarmiðstöðin ikki nakra serliga lóg um stovnin. Tí er figgjarlógini, umframt at vera sonevnd figgjarlig heimild fyri virkseminum, eisini tann materiella heimildin fyri virkseminum á Trygdarmiðstöðini.”*

Kappingarráðið hevur áður viðgjørd omanfyristandandi, har greiða niðurstøðan er, at táverandi orðingar í rakstrarjáttanin í lögtingsins figgjarlóg ikki kundi metast at verða slík greið og eyðsæð heimild til at selja trygdarskeið fyri undir kostnaðarprís. Í avgerðarskrivningum hjá Kappingarráðnum dagfest 22. mai 2009 hevur Kappingarráðið viðgjørd § 2 í kappingarlógini:

“Fyri at alment vinnuvirksemi skal vera fevnt av vinnuvirksemishugtakinum í kappingarlógini §2, stk. 1, skal talan vera um virksemin, ið bjóðar út ella tekur av vørum ella tænastur á einum marknaði.

Tað er eingin ivi um, at skeiðini, sum Trygdarmiðstöðin bjóðar eru álík teimum, sum Sjóvinnudepilin bjóðar og at virksemin hjá Trygdarmiðstöðini er í kapping við virksemin hjá Sjóvinnudeplinum. Talan er sostatt um vinnuvirksemi sambært § 2, stk. 1 í kappingarlógini.

Sambært kappingarlógini § 2, stk. 2, eru reglurnar í kapitli 2 og 3 í kappingarlógini ikki galdandi um kappingaravmarkingina er ein beinleiðis ella neyðug fylgja av almennari regulering.

Kravið til nær sigast kann, at ein kappingaravmarking er ein beinleiðis ella neyðug avleiðing av eini regulering, er at heimildin til hetta skal vera greið og eyðsýnd, ella at tann almenna reguleringin ikki kann verksetast uttan kappingaravmarkingina.

Trygdarmiðstöðin er ikki sett á stovn við lóg, og virkseimið hjá henni er ikki regulerað í lóg, kunngerð ella reglugerð. Sostatt er ongin eyðsýnd ella greið heimild til virkseimið hjá Trygdarmiðstöðini. Afturat hesum skal havast í huga, at tað ikki er sjálvt virkseimið, sum Kappingareftirlitið metir vera kappingaravmarkandi, men tað faktum at söluprisurin á trygdarskeiðunum er lægri enn kostprísurin. Til at gera júst hetta, skal greið ella eyðsýnd heimild fyriligja.

Talan kann ikki vera um almenna regulering, sum ikki kann verksetast uttan at Trygdarmiðstöðin selur fyri minni enn kostpris, tí tað fyriligur ongin regulering, sum áleggur teimum hetta.

Sostatt er talan um vinnuvirksemi, ið ikki er undantikið reglunum í kapitli 2 og 3 í kappingarlógini, tí treytirnar fyri undantøku sambært § 2, stk. 2 ikki eru til staðar."

Við at niðurstøðan hjá Kappingarráðnum er, at kravið um *almenna regulering* ikki er til staðar, er fortreytin fyri at nýta § 2, stk. 5 heldur ikki til staðar.

Í kunngerð nr. 20 frá 22. apríl 2010 um sjóvinnubrov og førleikakrøv til manning við skipum, heimilað í løgtingslóg nr. 63 frá 3. juli 1998 um manning av skipum, eru ásett krøv um at sjófólk skulu hava staðið góðkent trygdarskeið sambært STCW-sáttmálanum. Áðrenn núgaldandi kunngerð, var galdandi kunngerð nr. 50 frá 19. mai 1999 um sjóvinnubrov og útbúgvingarkrøv, har somu ásetingar um trygdarskeið vóru, sum í núgaldandi kunngerð.

Sostatt er galdandi eitt lógarkrav um at *øll* sjófólk skulu hava trygdarskeið. Og sambært § 17 í løgtingslóg nr. 63 frá 3. juli 1998 er ásett at tað er reiðarin og skiparin, ið skulu tryggja sær at starvsettu sjófólkini hava neyðugt trygdarskeið. Onki er ásett í lóggávuni annars hvar, ið trygdarskeiðini skulu haldast ella hvør skal gjalda, einans at talan skal verða um *góðkent* trygdarskeið. Bæði Sjóvinnudepilin og Trygdarmiðstöðin eru av Mentamálaráðnum góðkent sum skeiðshaldarar av trygdarskeiðum.

Fiskimálaráðið visir í skrivi sínum á, at "*Tey skeið, Trygdarmiðstöðin bjóðar, hava upprunaliga verið veitt av Klaksvíkar Sjómansskúla, tí sambært §7, stk. 2 í løgtingslóg nr. 55 frá 24. apríl 2001 um útbúgving av manning á skipum o.ø skal landsstýrismaðurin virka fyri, at serskeið, sum eftir altjóða krøvum eru neyðug fyri manningina verða hildin á skúlanum.*"

Kappingarráðið metir ikki at hetta er nøkur greið og eyðsæð heimild til at selja trygdarskeið til undir kostpris, heldur er talan um eina heimild til at skipa fyri skeiðum.

I sambandi við at Fiskimálaráðið visir til løgtingslóg um útbúgving av manning á skipum o.ø skal Kappingareftirlitið visa til viðmerkingar til § 3 stk.1 nr. 3 í somu lóg, har m.a. er ásett: "*Sambært stk. 1, nr. 3, kann landsstýrismaðurin skipa fyri tí eftirútbúgving, sum tørstur er á, fyri at lúka ásett krøv í sambandi við starvsviðurskiptini hjá manning á skipum. Í londunum kring okkum eru eisini privatar fyrítøkur, ið veita eftirútbúgving og skeið smb. STCW konventiónini. Tó skulu myndugleikarnir góðkenna hesar útbúgvingar. Av tí at Sjóvinnufyrisingin noyðist at áseta altjóða krøv um serútbúgvingar fyri manning av skipum, eigur, við góðkenning frá landsstýrismanninum, at vera givnir móguleikar fyri at lata privatar fyrítøkur skipa fyri hesum eftirútbúgvingum í Føroyum. Í mongum forum kunnu fáast skilagóðar joint venture avtalur við útbúgvingarfyrítøkur uttanlands. Vit fáa tilført vitan og undirvísingartilfar, samstundis sum pengar verða spardir í mun til, um vit skulu skipa fyri hesum eftirútbúgvingum sjálvir.*" [egin áherðsla]

Kappingarráðið heldur fast um, at virkseimi á Trygdarmiðstöðini er vinnuvirksemi, ið ikki hevur verið undantikið reglunum í kapitli 2. og 3. í kappingarlógini, tí treytirnar fyri undantøku sambært § 2, stk. 2 ikki vóru til staðar.

Viðvíkjandi Framtíðarætlanum

Fiskimálaráðið greiðir í brævi dagfest 8. november 2010 frá ætlaðum um bygnaðarbroytingar, har m.a. Trygdarmiðstöðin skal skipast sum ein partur av fleiri undirvísingareindum.

Kappingarráðið hefur ikki viðmerkingar til ætlaðu bygnaðarbroytingarnar. Kappingarráðið kann einans staðfesta, at skeiðsvirksemi á Trygdarmiðstöðini er at meta sum vinnuvirksemi fevnt av kappingarlógini, óansæð hvat málsókið Trygdarmiðstöðin hoyrir undir, hetta so leingi greið og eyðsæð heimild ikki er til staðar, ið heimilar Trygdarmiðstöðini at veita skeið til ein kostnað undir kostpris.

Hóast omanfyristandandi staðfestir Kappingareftirlitið samstundis, at tað í játtanini til Trygdarmiðstöðina á figgjarlógini fyri 2011 er sett inn frágreiðing, um at játtanina verður veitt soleiðis at stovnurin kann veita trygdarskeið til ein kostnað undir marknaðarprisin. Frágreiðingin til figgjarlógina er soljóðandi: *"Sambært kunngerð nr. 20 frá 22. mai 2010 um sjóvinnubrev og útbúgvingarkrøv til sjófolk, skulu øll, sum mynstra við føroyskum skipum, hava staðið góðkent trygdarskeið. Játtanin verður tiskil veitt, so stovnurin kann veita skeið innan trygd fyri ein kostnað, ið liggur undir marknaðarprisin. Hetta tí, at landsstýrið metir, at kostnaðurin ikki skal vera ein forðing fyri, at so nógv sum gjørligt taka grundskaið innan trygd á sjónum. Um prísurin er ov høgur, er vandi fyri, at tilgangurin til sjóvinnuyrkið minskar, tí tað er ov kostnaðarmikið hjá nógvum ungum at taka lógarkrøvda trygdarskeiðið. Eisini er vandi fyri, at fólk fara til skipsuttan trygdarskeið. Prísásetingin skal taka atlit til, at tað skal verða møguligt hjá næmingum, eitt nú í 10. flokki og á sjóvinnubreyt, at fáa undirvísing í trygd á sjónum. Onnur skeið verða eisini boðin út, men tá verður tað gjørt fyri marknaðarpris."*

Kappingarráðið metir tí, at hóast talan er um skaðiligt kappingaravlagandi virksemi, so er nýggja orðingin í figgjarlógini greið og eyðsæð heimild til virksemið, og tí eru kapitli 2 og 3 í kappingarlógini ikki galdandi fyri hetta virksemi frá 1. januar 2011 at rokna.

Eisini er broyting gjørd í § 31 í *"Fráboðan nr. 84 frá 30. september 2008 um býti av málsøkjum landsstýrisins millum landsstýrismenninar"*, soleiðis at landsstýrismaðurin í mentamálum nú hefur yvirskipaða eftirlitið og hefur heimild at geva tænastuboð til Trygdarmiðstöðina.

Niðurstøða

- Kappingarráðið staðfestir, at Fiskimálaráðið greitt hefur brotið tilsøgnina frá 22. mai 2009 við við framhaldandi at hava somu prísir á 1.585 kr. frá 1. august til 4. januar 2010. Og hóast prísurin frá 4. januar 2010 er settur til 4.500 kr. vísa útrokningar hjá Kappingareftirlitinum, at hesin prísur framvegis er uml. 1.400 kr. undir kostpris.
- Kappingarráðið staðfestir, at Fiskimálaráðið/Trygdarmiðstöðin framvegis ikki hava útvega nøktandi skjalprógv fyri núverandi prísnum á trygdarskeiðum, hetta hóast Kappingareftirlitið bað um nøktandi skjalprógv fyri, at allur beinleiðis og óbeinleiðis kostnaður er íroknaður.
- Kappingarráðið heldur fast um sína niðurstøðu, at skeiðsvirksemi á Trygdarmiðstöðini er vinnuvirksemi fevnt av kappingarlógini. Hetta er galdandi óansæð bygnaðarbroytingar og málsøkjabýtið, so longi greið og eyðsæð heimild ikki er útvega, ið heimilar Trygdarmiðstöðini at veita trygdarskeið til undir kostpris.
- Hóast omanfyristandandi staðfestir Kappingarráðið samstundis, at tað í játtanini til Trygdarmiðstöðina á figgjarlógini fyri 2011 er sett inn frágreiðing um, at játtanina verður veitt soleiðis, at stovnurin kann veita trygdarskeið til ein kostnað undir marknaðarprisin.
- Kappingarráðið metir tí, at hóast talan er um skaðiligt kappingaravlagandi virksemi, so er nýggja orðingin í figgjarlógini klár og eyðsæð heimild til virksemi, og tí eru kapitil 2 og 3 í kappingarlógini ikki galdandi fyri hetta virksemi frá 1. januar 2011 at rokna.
Eisini er broyting gjørd í § 31 í *"Fráboðan nr. 84 frá 30. september 2008 um býti av málsøkjum landsstýrisins millum landsstýrismenninar"*, soleiðis at landsstýrismaðurin í mentamálum nú hefur yvirskipaða eftirlitið og hefur heimild at geva tænastuboð til Trygdarmiðstöðina.
- **Orsakað av at áðurnevndu viðmerkingar eru settar inn í figgjarlógina fyri 2011, og løgtingið sostatt hefur samtykt at veita greiða og eyðsýnda heimild til kappingaravlagning, og við tað at Trygdarmiðstöðin ikki**

longur er málsøkið hjá Fiskimálaráðnum, hevur Kappingarráðið avgjørt ikki at taka víðari stig mótvegis Fiskimálaráðnum fyri greiða brotið á tilsøgnina frá 22. mai 2009 og fyri ikki at hava latið Kappingareftirlitinum umbidnar upplýsingar og skjalprógv. Kappingarráðið velur istaðin harðliga at átala framferðina hjá Fiskimálaráðnum fyri at hava avlagað kappingina á marknaðinum og forða fyri einari fulldyggari samfelagligari tilfeingisnýtslu umframt verið í beinleiðis stríð við vinnupolitikk landsins.

- Kappingarráðið fer tiskil eisini at nýta heimildina í §2, stk. 5 í kappingarlógini at lata frágreiðing til landsstýrismannin í mentamálum, ið nú varðar av Trygdarmiðstøðini, og til landstýrismannin í Vinnumálum, ið varðar av kappingarmálum, um skaðiligu árinini á kappingina og framhaldandi forðan fyri fulldyggari samfelagsligari tilfeingisnýtslu.

Vegna Kappingarráðið

Ingunn Eiriksdóttir
forkvinna

Terje Sigurðsson
deildarstjóri